

FÖDD: 1975 i Kinna.
FAMILJ: Mamma, pappa och syster.
HÖRSELSKADA: Hyperakusis (ljudöverkänslighet) och tinnitus sedan 14 år tillbaka.
FRITIDSINTRESSE: Musik. Kan spela på ett digitalt trumset som det går att skruva ner volymen på.
YRKE: Driver egna webbutiken Rejoy.se som säljer datorspel och hemelektronik (www.rejoy.se).
SENAST SEDDA FILM: "Varannan vecka". Kan gå på bio med proppar.
SENAST LÄSTA BOK: "The Dirt", en biografi om Mötley Crüe.

Kristian var jagad av ljud

Jobbet gav nytändning

Många år levde Kristian Enqvist i skymundan. Överallt fanns ljud, vanliga ljud, som borrade sig in i hans huvud och gjorde ont. Ljudöverkänsligheten spolerade hans musikdrömmar och gjorde ett vanligt jobb omöjligt.

Men en positiv inställning hjälpte honom att se nya möjligheter. Nu driver han en framgångsrik webbutik som säljer varor till hela Sverige.

TEXT: SARA NORMAN FOTO: STEFAN IDEBERG

DET KRASAR EN ANING under däckerna när Forden svänger in på den snömoddiga uppfarten. Ljudet när bildörren smäller igen är välbekant. Gummisulorna under skorna slurpar mot våt asfalt.

Närpå allting låter. Hundratals vardagliga företeelser omkring oss. Hela tiden. Ett klonk när vi sätter glaset på bordet, ett surr som talar om att datorn är på, ett klirr när kaffeskeden rör i koppen. Mestadels obetydliga ljud, knappt värda att ta notis om. Eller?

Nu har vi kommit hem till Kristian Enqvist i Kinna. För Kristian är inga ljud obetydliga. Halva hans liv har ljuden snarare varit som ett fängelse. De har styrt hans tillvaro, pinat honom och tröttat ut honom, blandat sig i privatliv och relationer och satt käppar i hjulen på arbetsmarknaden. Ända tills för ett par år sedan.

– I vardagen tänker jag knappt på det längre. Familjen och mina kompisar vet ju om det. Men så fort jag träffar nya människor blir jag medveten om hur jag har anpassat mig, och hur ruskigt mycket jag gör anorlunda nu, säger han och lägger korkunderlägg under kopporna när han bjuder Auris på fika.

Hårdrockskonsert gav tinnitus

Allt började med att Kristian i tonåren fick tinnitus. Som för så många andra lades grunden av ett brinnande musikintresse. Ingen annan i familjen var nämnvärt musikalisk, men för Kristians del var det ett behov lika naturligt som att äta och sova. Som sjuåring köpte han sin första virveltrumma, och han är helt självlärd. Rytmen bara fanns där. Favoritmusiken stavades hårdrock.

Vid tolv köpte han det första riktiga trumsetet. Längre upp i tonåren tog musikkarriären fart och hans band Rising Faith släppte en skiva. Kvällar när de inte hade spelning gick Kristian och lyssnade på andra konserter. Det var när han hade varit på den legendariska rockklubben Valvet i Göteborg, inhyst i en gammal industrilokal och ökad för sina volymstarka evenemang, som han kom hem med det genomträngande bruset som aldrig ville släppa taget.

– Jag gick i gymnasiet då och jag minns att det var kusligt i skolan lång tid efteråt, berättar han.

Kristian var skoltrött och avbröt sin utbildning och tog jobb, först i en snickeriverkstad och senare i en servicebutik. Sakta började han vänja sig vid det eviga bruset med sina spontana pip och bastoner. Men allt eftersom tinnitus tog mindre uppmärksamhet var det andra, yttre ljud som började tränga sig på.

– Det är svårt att säga hur det började, för det kom smygande. Men jag minns att jag hade öronproppar på jobbet. Klirret från slantarna och skramlet från varuvagnarna i metall blev riktigt jobbiga, och började till och med göra ont.

På fredagar var det extra tryck i butiken. Mycket att göra, mycket folk, stimmigt och pratigt.

– När jag kom hem var jag helt slut. Jag kunde inte prata med någon utan tog bara min mat och gick och satte mig ensam i ett rum.

Fick diagnosen hyperakusis

Han träffade ett antal öronläkare som inte kunde förklara de upplevelser av ljuden som han hade. I stället sökte han information på egen hand, bland annat via internet, och kom fram till att han hade fått hyperakusis. Till slut kom han till hörselvården i Borås där en audiolog bekräftade hans diagnos. Hyperakusis yttrar sig i extrem ljudöverkänslighet, som gör att den drabbade känner starkt obehag, och till och med smärta, av vanliga ljud. Kristian beskriver också hur han fick en sprängande huvudvärk, och att ljuden gjorde honom helt utmattad.

Av hörselvården fick han rådet att inte isolera sig eller stänga alla ljud ute. Detta kunde bara förvärra situationen. Han fick också prova en masker, en sorts hörapparat som alstrar ett brus. Bruset skulle få honom att vänja sig vid ljud, och höja toleranströskeln. Denna hade han varje dag i tre månader.

– Efter det försvann faktiskt huvudvärken. Innan jag använde maskern åt jag ständigt Alvedon och kunde knappt titta mot ljuset. Efter testperioden kunde jag fortfarande känna att maskern var avslappnande och det kändes gott när jag skulle sova.

Gruppsamtal kände han dock inte behov av och ett besök hos en akupunktör gav ingen mersmak.

forts. _____

Många år har gått, och samtidigt som ljudöverkänsligheten har stegrats så har han med tiden mer eller mindre accepterat sin hörselskada. Många frågar hur han kan vara så glad och positiv trots den.

– Jag har helt enkelt fått lära mig att leva med det.

Han har anpassat sitt sätt att leva och sin hemmiljö. Bostaden, som ligger i ett lugnt villamråde, är välisolerad. Datorn hade han tidigare i en hurts för att slippa surret. Telefonsignalen är nedskruvad till näst intill ohörbar. Maten äter han på plasttallrikar. Tandläkarbesök blir hos specialist, som sover honom.

I bland väljer Kristian medvetet att ta mer ljud än han vanligtvis klarar av. Det är för att inte helt välja bort saker som får honom att må bra på annat sätt. Ett exempel är att umgås med syskonbarnen.

– Jag älskar min systers barn, men när de var mindre och skrek mycket var det svårt. Men då pinade jag mig att vara med dem någon timme i alla fall. Vi brukar träffas en gång i veckan och sist var de här och spelade dataspel. Nu är de lugnare, men efter någon timme blev jag trött i alla fall.

Vid andra släktsammankomster kan de lösa det så att Kristian och ett par kusiner sitter avses från det större sällskapet, och äter på plasttallrikar. Om man är beredd att anpassa sig, går det att hitta lösningar på

Hyperakusis

- Personer som lider av **hyperakusis** känner obehag eller smärta av vardagliga ljud, som porslinskrammel, barnskrik eller fläktbullen. Det finns också något som kallas **diplakusis**, som innebär att man upplever ändrad ljudstyrka och tonförändringar, och **distortion**, vilket får ljuden att låta som illa inställda högtalare.
- HRF håller för närvarande på att sammanställa en broschyr om ljudöverkänslighet.

det mesta, och då behöver man inte avstå helt sådant som är meningsfullt och kul menar han.

Cafémiljöer är omöjliga. Men en kväll på nattklubb kan fortfarande gå. Då skyddar han öronen mot oväsendet med proppar. På grund av den höga musiken höjer de flesta rösten vilket gör att han ändå kan höra sina vänner genom propparna.

– Jag har nog testat allt i proppväg. Specialhörlurar och formgjutna proppar, säger han och berättar att han kommit fram till att de som hjälper honom bäst är vanliga orange som kan köpas på apoteket.

Väggarna hemma hos Kristian är täckta med cd-hyllor. Att ha en skiva på låg volym i bakgrunden kan vara stimulerande, och han har till och med börjat spela trummor igen, fast under andra omständigheter. Han har investerat i ett digitalt trumset klätt i tyg och gummi. Ljuden hörs bara genom hörlurar där han själv kan reglera volymen. Han har även medverkat i ett band med medlemmar i olika länder. De spelat in musiken på varsitt håll, skickat ljudfiler mellan varandra och lagt på sina egna instrument.

Svårt att söka jobb

Men nu finns det mindre tid över åt musiken. Sedan två år driver nämligen Kristian företaget Rejoy, en butik på internet, som tar allt mer tid.

Samtidigt som familj och vänner har varit ett fint stöd och lätt att få förståelse hos, så har det varit betydligt tuffare i arbetslivet. Han har varit på flera arbetsplatser som visat sig svåra när man är ljudöverkänslig. På lagret lät tejprullen för mycket, på kontor surrade datorerna. Klippa gräs gick någorlunda – med dubbla hörselskydd. I flera år har Kristian gått utan arbete, haft olika praktikplatser och gått kurser.

– Det jobbigaste har varit att hela tiden träffa nya handläggare på arbetsförmedlingen och förklara min situation. Många har svårt att förstå att jag har en hörselskada när jag inte har nedsatt hörsel. De sa att jag borde testa olika jobb, men det är jättesvårt att söka. Det är svårt att förklara att jag inte kan sitta vid en dator som surrar för mycket, och jobbigt att varje gång berätta varför jag inte vill vara med på fikarasten. Vad ska de tänka, undrar jag.

Han funderade länge på vad som skulle fungera för honom, och till sist fick han idén att öppna en internetbutik. Då skulle han kunna arbeta hemifrån och sköta jobbet på sina egna villkor. Datorer och tv-spel har alltid intresserat honom, så han valde att sälja utrustning och tillbehör. Arbetsförmedlingen hjälpte till med planering och starta-eget-bidrag. Kristian fick också ett speciellt bidrag för personer med funktionshinder. Tack vare det kunde han köpa en bärbar dator som inte låter som hans gamla stationära.

I över ett år byggde han hemsidan och jagade leverantörer utomlands innan butiken kunde öppnas. Med marknadsföring i datortidningar och på internet har kunderna börjat hitta dit. Omsättningen ökar för varje månad och Rejoy går med vinst.

– Ett tag satt jag dygnet runt för att det var så roligt, men sista tiden har jag begränsat min tid till en normal arbetsdag. Det enda som är tråkigt är bokföringen, skrattar Kristian och konstaterar nöjt att alla bitar har fallit på plats. ●